

Offentliga sektorns sparande och bruttoskuld enligt EU:s konvergenskriterier: Förfarandet vid alltför stora underskott (Excessive Deficit Procedure, EDP) 2007

NR0108

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Administrativa uppgifter	2
A.1	Ämnesområde.....	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	2
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	4
A.12	Uppläggning och genomförande.....	4
A.13	Internationell rapportering.....	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B	Kvalitetsdeklaration	4
B.0	Inledning	4
B.1	Innehåll	5
1.1	Statistiska målstorheter	5
1.1.1	Objekt och population	5
1.1.2	Variabler.....	5
1.1.3	Statistiska mått	6
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	6
1.1.5	Referenstider	6
1.2	Fullständighet.....	7
B.2	Tillförlitlighet.....	7
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	7
B.3	Aktualitet	7
3.1	Frekvens	7

3.2	Framställningstid.....	7
3.3	Punktlighet	7
B.4	Jämförbarhet och sammanvändbarhet.....	7
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	7
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	7
4.3	Sammanvändbarhet med annan statistik	8
B.5	Tillgänglighet och förståelighet.....	8
5.1	Spridningsformer.....	8
5.2	Presentation.....	8
5.3	Dokumentation.....	8
5.4	Tillgång till primärmaterial.....	8
5.5	Upplysningstjänster.....	8

A Administrativa uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde:

Offentliga sektorns sparande och bruttoskuld enligt EU:s konvergenskriterier: Förfarandet vid alltför stora underskott (Excessive Deficit Procedure, EDP)

A.2 Statistikområde

Statistikområde:

Nationalräkenskaper

A.3 SOS-klassificering

Statistikprodukten ingår inte i Sveriges officiella statistik.

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation:

SCB, NR/FSR

Postadress:

Box 24 300, 104 51 Stockholm

Besöksadress:

Karlavägen 100

Kontaktperson:

Mattias Björling

Telefon:

08-506 941 60

Telefax:

08-506 942 96

E-post:

fornamn.efternamn@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation:

SCB, NR/FSR

Postadress:

Box 24 300, 104 51 Stockholm

Besöksadress:

Karlavägen 100

Kontaktperson:

Mattias Björling

Telefon:

08-506 941 60

Telefax

08-506 942 96

E-post:

fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Nationalräkenskaperna grundas på uppgifter från andra statistikproducenter (huvudsakligen vid SCB), administrativt material och andra uppgifter. Information om uppgiftsskyldighet framgår av respektive enskild undersökning. För underlag till officiell statistik föreligger i regel uppgiftsskyldighet och detta regleras i lagen om den officiella statistiken, 2001:99.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § Sekretesslagen (1980:100).

A.8 Gallringsföreskrifter

Särskilda gallringsföreskrifter finns inte. Resultaten långtidslagras.

A.9 EU-reglering

- Europeiska Rådets förordning (EG 2223/96) om Europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i gemenskapen (ENS95)
- Rådets förordning 3605/93 (excessive deficit procedure)

A.10 Syfte och historik

I EU:s Maastrichtfördrag från 1992 och specificerat i protokollet om *Excessive Deficit Procedure* (EDP) fastslogs ramarna för medlemsländernas finanspolitik för deltagande i valutaunionen i de s.k. konvergenskriterierna. De innebär bl.a. att medlemsländerna inte ska ha ett budgetunderskott på mer än 3 procent av bruttonationalprodukten (BNP) och att offentliga sektorns bruttoskuld inte ska överstiga 60 procent av BNP. Budgetunderskottet är liktydigt med hela den offentliga sektorns finansiella sparande. Observera att budgeten även kan ha ett överskott, även om termen ofta är underskott (deficit) i samband med EDP-rapportering.

Nationalräkenskaperna (NR) vid Statistiska centralbyrån (SCB) ansvarar för EDP-rapporteringen till Europakommissionen för perioden till och med föregående år. Finansdepartementet ansvarar för den prognos för innevarande år som skickas vid samma tidpunkter. Rapporteringen görs två gånger per år, i slutet av mars och september.

Förfarandet vid alltför stora underskott beskrivs i artikel 104 i EG-fördraget. Där fastställs att medlemsstaterna ska undvika alltför stora underskott i den offentliga sektorns finanser.

Europeiska kommissionen bedömer situationen men det är europeiska rådet som beslutar om ett alltför stort underskott föreligger eller inte. Kommissionen utarbetar en särskild rapport där den tar hänsyn till alla relevanta faktorer (konjunktur, reformer osv.) som kan vara orsaken till det alltför stora underskottet.

Om rådet anser att en medlemsstat har ett alltför stort underskott ska det först

utfärda en rekommendation till det berörda landet. Landet ska då åtgärda situationen inom en viss tidsfrist. Om landet inte följer rekommendationen kan rådet kräva att medlemsstaten vidtar de åtgärder som är nödvändiga för att minska underskottet. Rådet kan i förekommande fall tillämpa sanktioner eller utkräva böter och uppmana Europeiska investeringsbanken (EIB) att se över sin lånepolitik för det berörda landet.

På [Eurostats hemsida](#) finns mer information om Förfarandet vid alltför stora underskott (Excessive Deficit Procedure, EDP) under: Special topics – Government Finance – EDP.

A.11 Statistikanvändning

Europeiska kommissionen och rådet använder uppgifterna till att besluta om ett alltför stort underskott föreligger eller inte.

Uppgifterna används även som underlag för analys av Sveriges ekonomi på kort och lång sikt. Används bl.a. av statliga organ och myndigheter samt analysinstitut som underlag för samhällsekonomisk analys och bedömningar.

A.12 Uppläggning och genomförande

All utfallsdata sammanställs av SCB utom tabell 2A som Ekonomistyrningsverket (ESV) ansvarar för. Prognosdata sammanställs av Finansdepartementet. Beräkningarna av utfallsdata ska göras utifrån givna regelverk (se Eurostats *code of best practice*) och SCB ska agera enligt gällande etiska principer för en statistik myndighet. Staten, kommunerna och socialförsäkringssektorn ska tillhandahålla SCB med relevant information i god tid för beräkningarna.

All prognosdata beräknas av Finansdepartementet och ska utgöras av de senaste officiella prognoserna. Prognosdata ska tillsammans med utfallsdata utgöra en konsistent tidsserie.

A.13 Internationell rapportering

Rapportering till Eurostat sker två gånger per år, före den 1 april och före 1 oktober enligt förordning (EG) nr 365/93.

SCB, ESV och Finansdepartementet tar var för sig ansvar för innehållet i respektive del i rapporten. Så snart SCB har färdigställt utfallsdata sänds tabellerna till Finansdepartementet för att de ska kunna göra prognosdata. Samordningsansvaret ligger på NR.

ESV och Finansdepartementet översänder sina tabeller till NR som färdigställer dem i enlighet med rapporteringskraven samt skickar dem till Eurostat.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

-

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Beräkningarna omfattar den offentliga sektorn så som den avgränsas i nationalräkenskaperna och består av delsektorerna stat, kommuner och socialförsäkringsinstitutioner. Definitionerna följer de gängse i nationalräkenskaperna utom för räntebetalningar och bruttoskuld, se avsnitt 4.2.

1.1.2 Variabler

Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om sina förväntade och faktiska **offentliga underskott** och om sin **offentliga skuldnivå** två gånger om året.

Före den 1 april år n ska medlemsstaterna:

- underrätta kommissionen om sina förväntade **offentliga underskott** för år n, den senaste uppskattningen av sina faktiska offentliga underskott för år n-1 och sina faktiska offentliga underskott för åren n-2, n-3 och n-4,
- samtidigt förse kommissionen med de förväntade uppgifterna för år n och de faktiska uppgifterna om motsvarande **budgetunderskott i de offentliga räkenskaperna** för åren n-1, n-2, n-3 och n-4 enligt den mest använda definitionen i den egna medlemsstaten och med siffror som förklarar sambandet mellan budgetunderskottet i de offentliga räkenskaperna och det offentliga underskottet för delsektorn staten (S.1311),
- samtidigt förse kommissionen med de faktiska uppgifterna om motsvarande **rörelsemedel** för åren n-1, n-2, n-3 och n-4 och med siffror som förklarar sambandet mellan varje offentlig delsektors rörelsemedel och det offentliga underskottet för delsektorernas delstater (S.1312), kommuner (S.1313) och socialförsäkringsinstitutioner (S.1314),
- underrätta kommissionen om den förväntade **offentliga skuldnivån** i slutet av år n och den faktiska offentliga skuldnivån i slutet av åren n-1, n-2, n-3 och n-4,
- samtidigt förse kommissionen med siffror för åren n-1, n-2, n-3 och n-4 som klargör hur det offentliga underskottet och andra relevanta faktorer har bidragit till **förändringen i den offentliga skuldnivån**, fördelat efter delsektor.

Före den 1 oktober år n ska medlemsstaterna

- underrätta kommissionen om uppdateringen av det förväntade **offentliga underskottet** för år n och de faktiska offentliga underskotten för åren n-1, n-2, n-3 och n-4 samt uppfylla kraven i punkt 2 andra och tredje strecksatsen,
- underrätta kommissionen om uppdateringen av den förväntade **offentliga skuldnivån** i slutet av år n och den faktiska offentliga skuldnivån i slutet av åren n-1, n-2, n-3 och n-4 samt uppfylla kraven i punkt 2 femte strecksatsen

1.1.3 Statistiska mått

Redovisning görs i löpande priser.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Rapporteringen av offentlig bruttoskuld och budgetunderskott innehåller fyra tabeller med följande innehåll:

- Tabell 1

Tabell 1 visar en summerad bild som finansiellt sparande för offentlig sektor samt dess delsektorer, offentlig sektors skuld per instrument, ränteskuld för offentlig sektor (redovisas både inklusive och exklusive ränteskuld på swap-överenskommelser och framtida räntebindningsavtal), offentliga sektorns fasta bruttoinvesteringar samt bruttonationalprodukt (BNP).

- Tabell 2

Tabell 2 innehåller deltabellerna 2A, 2B, 2C och 2D. Dessa visar sambandet mellan de så kallade *working balances* (dvs. offentligt budgetunderskott så som det redovisas nationellt till riksdagen) och finansiellt sparande enligt Europeiska Nationalräkenskapssystemet (ENS95) för varje delsektor. Working balances motsvarar ofta traditionellt budgetsaldo eller rörelseresultat för offentlig sektor.

Working balances skall justeras för verksamheter som ligger utanför budgeten men som ingår i nationalräkenskaperna som en del av den offentliga sektorn.

Working balances skall också korrigeras för transaktioner som påverkat dem men som inte påverkar finansiellt sparande enligt ENS95 (t.ex. lån utgivna av det offentliga) eller det omvända: transaktioner som inte påverkat working balances men som påverkar finansiellt sparande enligt ENS (t.ex. många fall av s.k. kapitaltillskott).

- Tabell 3

Tabell 3 består av 3A, 3B, 3C, 3D och 3E. Dessa visar sambandet mellan finansiellt sparande (ENS underskott) och förändringen i skuld. Även om skuldens förändring över tiden i stor utsträckning speglar periodernas underskott är de inte identiteter. Exempel: för ett givet budgetunderskott (dvs. utgifterna överskrider intäkterna) leder ökade nettoförvärv av finansiella tillgångar till ökat behov av upplåning och därmed sannolikt ökad förändring av skulden.

- Tabell 4

Tabell 4 visar tilläggsinformation: stock av offentliga handelskreditskulder, utestående offentlig bruttoskuld från finansiering av offentligt ägda företag, omfattning och skäl till väsentliga skillnader mellan nominellt värde och marknadsvärde av offentlig skuld samt bruttonationalinkomst (BNI).

1.1.5 Referenstider

År.

1.2. Fullständighet

Tabell 4, punkt 3 (*"Amount outstanding in the government debt from the financing of public undertakings"*) täcker endast en del av populationen.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Uppgifterna baseras på ett stort antal primärstatistikkällor och tillförlitligheten beror till stor del på kvalitén i de olika källorna. Något samlat mått på tillförlitligheten är inte möjligt att åstadkomma på grund av den stora mängden källor och de modellkompletteringar och den avstämning som görs.

EU har dock krav på att medlemsländernas kalkyler ska vara korrekta, uttömmande och jämförbara så att de kan vara ett bra underlag för bl.a. medlemsavgifter och olika subventioner. Eurostat genomför därför revisioner av årsräkenskaperna för att se att bästa möjliga underlag och modeller används för kalkylerna.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Två gånger per år

3.2 Framställningstid

2-3 veckor.

3.3 Punktlighet

Rapportering görs enligt rapporteringskraven, före 1 april respektive före 1 oktober.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Varje EDP-rapportering innehåller fyra utfallsår samt ett prognosår. Dessa år är jämförbara över tiden. Men i likhet med nationalräkenskaperna sker revideringar i underlagen till EDP-rapporten varför den senaste rapporten inte bör jämföras med tidigare rapporter. En tidsserie tillbaka till 1995 är framtagen för tabell 1.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Den definition av finansiellt sparande som används i nationalräkenskaperna enligt Europeiska Nationalräkenskapssystemet (ENS95) överensstämmer inte helt med de föreskrifter som reglerar rapporteringen för [offentliga sektorns sparande och bruttoskuld enligt EU:s konvergenskriterier \(EDP\)](#). Skillnaden består i de räntebetalningar som uppkommer till följd av swap-överenskommelser och framtida räntebindningsavtal (*forward rate agreements, FRA*). För Sveriges del så innebär skillnaden att sparandet enligt EDP har varit mellan 1 och 6 miljarder kr över sparandet enligt ENS95 under de senaste fyra

åren.

Bruttoskulden beräknas till nominellt värde, i de ordinarie finansräkenskaperna är den värderad till marknadsvärde.

Eurostat utför kontinuerligt revisioner av medlemsländernas beräkningar för att säkerställa kvalitet och jämförbarhet mellan de olika länderna.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

EDP-uppgifterna är hämtade från nationalräkenskapsdata. Förutom definitionsolikheterna, beskrivna under 4.2, avviker för närvarande EDP-rapporten från finansräkenskaperna för socialförsäkringssektorn, för behandlingen av extraordinära utdelningar samt för periodisering av skatter.

Ett utvecklingsarbete avseende finansräkenskaperna pågår på SCB och avvikelserna kommer att försvinna när arbetet är genomfört.

B.5 Tillgänglighet och förstälighet

5.1 Spridningsformer

Publicering sker under ämnesområdet nationalräkenskaper på SCB:s hemsida (www.scb.se/nr0108) två gånger per år i samband med leverans till Eurostat. Eurostat publicerar uppgifterna samlat för samtliga medlemsstater.

5.2 Presentation

Pressmeddelande samt tabellpaket i Excel-format publiceras på SCB:s hemsida två gånger per år i samband med rapporteringen till Eurostat.

5.3 Dokumentation

- System of National Accounts SNA 93 föreligger bl.a. på engelska, men är inte översatt till svenska. ISBN 92-1-161352-3.
- ENS 95 är den svenska versionen av ESA 95, European System of Accounts
- ESA95 Manual on government deficit and debt

På SCB:s hemsida finns utöver denna beskrivning av statistiken även följande material:

[*EDP Consolidated Inventory of sources and methods*](#), september 2007

5.4 Tillgång till primärmaterial

Inte aktuellt.

5.5 Upplysningstjänster

Förfrågningar kan ställas till nrinfo@scb.se.